

F. t. beslutn. vedr. afviste asylansøgere m.v.

re, som ikke af særlige grunde er undtaget for reglerne herom, uanset fra hvilke dele af Irak de oprindeligt kommer.

Irakiske asylansøgere har ad to omgange været mødt med positivt orienterede »motivationsfremmende foranstaltninger« i form af tilbud om støtte til frivillig hjemrejse (repatriering). I alt 333 personer rejste i perioden fra den 21. juli 2003 til den 2. marts 2005 hjem til Irak under den første støtteordning. Den anden særlige støtteordning for irakiske asylansøgere trådte i kraft den 19. januar 2005 og gjaldt for asylsøgere afgjort frem til den 30. juni 2005. I alt 79 irakiske statsborgere tilmeldte sig denne støtteordning. Alle ansøgningsfrister for at tilmelde sig en frivillig repatrieringsordning er på nuværende tidspunkt for længst udløbet, og det må antages at være stærkt tvivlsomt, om en tredje støtteordning vil have nogen succes.

Tilbage er de negativt orienterede motivationsfremmende foranstaltninger. Disse har ført til, at de afviste asylansøgere – og deres børn – i de danske asylcentre bliver tilbudt meget ringe vilkår i håb om, at dette vil motivere dem til at forlade Danmark. Resultatet er, at forbruget af psykofarmaka er fordoblet, og antallet af asylansøgere, der forsøger selvmord, er tredoblet fra 2000 til 2004. Mange afviste asylansøgere ender således med at få en humanitær opholdstilladelse på baggrund af de psykiske lidelser, som de har pådraget sig i de danske asylcentre. Forslagsstillerne mener, at dette er en strategi, som har bevist sine mangler, både menneskeligt og i forhold til at skabe de ønskede resultater. Derfor bør de motivationsfremmende foranstaltninger i fremtiden begrænses til situationer, hvor det må antages at have en effekt og det – ideelt set – bringes i overensstemmelse med UNHCR's anbefalinger.

Når Danmark på den ene side følger den internationale aftale om ikke at tvangshjemsende afviste asylansøgere til lande, hvor regeringen ikke vil indgå en tilbagetagelsesaftale – og dermed forpligtede sig til at garantere de hjemvendte flygtnings sikkerhed – men på den anden side overhører UNHCR's anbefalinger om, hvornår især negative motivationsfremmende foranstaltninger kan tages i brug, så havner mange afviste asylansøgere i en urimelig situation. På den ene side mødes de i Danmark af motivationsfremmende foranstaltninger, som har til formål at overbevise dem om, at de bør rejse hjem. På den anden side kan de med UNHCR's udtalelser og informationer fra nyhederne generelt forvisse sig om, at det alligevel nok er en god idé at blive i Danmark. Dermed bliver de motivationsfremmende foranstaltninger til en permanent situa-

tion, som til stadighed forværrer den afviste asylansøgers levevilkår og psykiske helbred.

Når de negative motivationsfremmende foranstaltninger har som eneste formål at presse afviste asylansøgere til at udrejse til dele af verden, som er meget usikre, så kommer de motivationsfremmende foranstaltninger til at konkurrere med forholdene i hjemlandet om at være mindst »ålelige«. Negative motivationsfremmende foranstaltninger, som i stedet har til formål at sikre en bestemt adfærd blandt de afviste asylansøgere, mens de opholder sig i Danmark, synes umiddelbart at måtte have langt større chance for succes og bringer heller ikke den afviste asylansøger i helt så urimelig en situation. Forslagsstillerne mener således, at man med fordel kan benytte negative motivationsfremmende foranstaltninger til at sikre, at afviste asylansøgere i god tid bidrager til at belyse egen sag og i alle sammenhænge samarbejder med de danske myndigheder. Dette vil også medføre, at alle er forberedt til en tvangshjemsendelse, så snart denne reelt er mulig og myndighederne i hjemlandet således har forpligtet sig til at garantere de hjemvendte flygtnings sikkerhed. I dag nægter mange afviste asylansøgere at samarbejde med de danske myndigheder, fordi dette samarbejde omfatter frivillig hjemrejse, og derfor skal de danske myndigheder bruge langt flere ressourcer til at belyse den afviste asylansøgers sag.

Om behovet for udvidelse af den gældende 18-måneders-regel

Udlændingelovens § 9 c, stk. 2, giver i dag mulighed for, at udlændinge, der er meddelt afslag på en ansøgning om opholdstilladelse efter § 7, efter ansøgning kan få en opholdstilladelse, hvis

- 1) udsendelse af udlændingen, jf. § 30, ikke har været mulig i mindst 18 måneder,
- 2) udlændingen har medvirket ved udsendelsesbestræbelserne i sammenhængende 18 måneder, og
- 3) udsendelse efter de foreliggende oplysninger for tiden må anses for udsigtsløs.

Det er en forudsætning for at give opholdstilladelse på dette grundlag, at den pågældende udlænding har medvirket ved udsendelsesbestræbelserne i sammenhængende 18 måneder. Det er sandsynligt, at en større gruppe af de over 1.600 afviste asylansøgere – herunder en del af de knap 600 afviste irakiske asylansøgere – ville medvirke aktivt til egen hjemsendelse, hvis to vilkår var gældende,

- at hjemsendelsen først kan blive effektueret, når der foreligger en hjemsendelsesaftale med det pågældende lands regering, eller når en neutral part –